

SENSURVEILEDNING SØK2008 VÅR 2015

Pensum bok: Public Finance (10th Global Edition) av H.S. Rosen og T. Gayer, McGrawHill

Oppgave 1

- a) Eksempel 1: Stemmesykler, ingen likevekt. Eksempel 2: Fotball av middels kvalitet. Svarene begrunnes. Se side 110-112.
- b) Medianvelgerteoremet: Likevekten er medianen av velgernes førstevalg. Forutsetninger: Endimensjonal beslutning og entoppede preferanser. Gode studenter viser at preferansene er entoppede i eksempel 2, men ikke i eksempel 1. Se side 112-114.
- c) Audun får gjennomført sitt førstevalg i eksempel 1 ved å bestemme at det først voteres mellom L og M (L vinner) og deretter mellom L og H (H vinner). Forutsetter «sincere voting». I eksempel 2 har ikke Audun noen fordel av å være agenda setter. Er gjennomgått på forelesning.

Oppgave 2 (50 %)

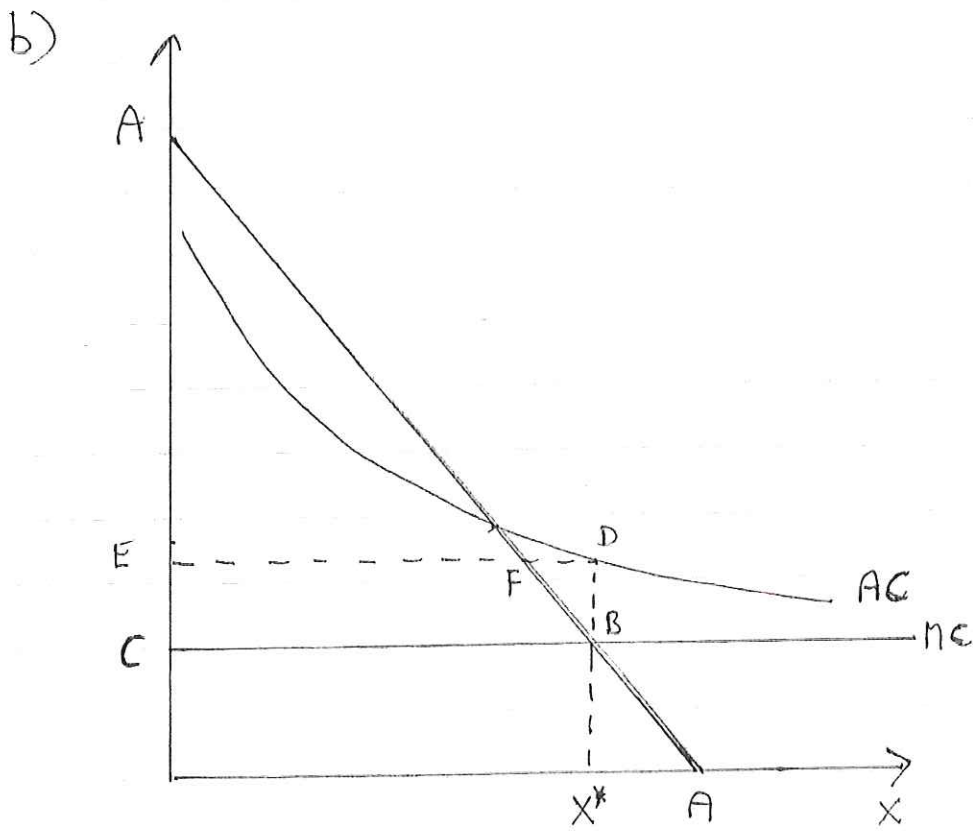
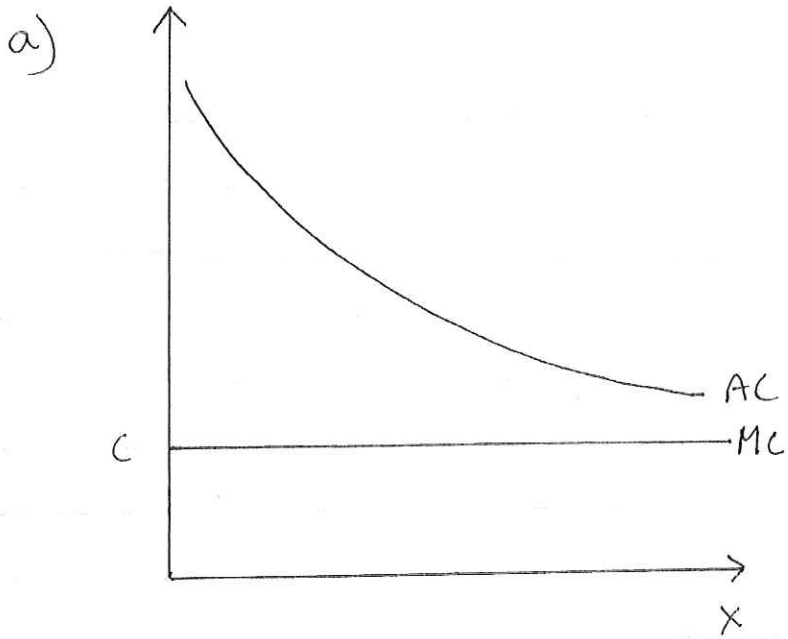
- a) Offentlig pensjon: Yrkesaktive betaler skatt, mottar pensjon etter en viss alder, pensjonen varer livet ut, ofte en viss sammenheng mellom inntekt og pensjon, obligatorisk. Fondert: De skattene som betales for å finansiere pensjonen plasseres i kapitalmarkedet, pensjonsformuen betales tilbake (som annuitet) etter pensjonering. Ufondert: Skattene fra de yrkesaktive finansierer pensjonen til de eldre, ingen plassering i kapitalmarkedet. Side 226-230 og forelesninger.
- b) Consumption-smoothing, adverse selection ved privat pensjonsforsikring og andre begrunnelser. Side 223-226.
- c) Det forventes analyse basert på modellen i figur 11.3 på side 236. Mer analytisk oppsett er gjennomgått på forelesning. Begge systemer reduserer privat sparing. Fondert system påvirker ikke samlet sparing, mens ufondert system reduserer samlet sparing. Et ufondert system kan følgelig gi lavere kapitalakkumulasjon og lavere økonomisk vekst.
- d) Skatt lik produktet av forsørgerbyrden og erstatningsraten. Økende levealder vil (for gitt pensjonsalder) øke forsørgerbyrden. Valg mellom økt skatt, lavere erstatningsrate og høyere pensjonsalder. Side 242-245.

Oppgave 3 (30 %)

Se side 353-356.

- a) Naturlig monopol fordi gjennomsnittskostnadene er avtakende. Se figurvedlegg.
- b) Samfunnsøkonomisk optimal produksjon er $x^*=A-c$, se figurvedlegget. Tatt hensyn til faste kostnader er det samfunnsøkonomiske overskuddet arealet ABC fratrukket arealet CBDE (faste kostnader). Bør tegne figuren slik at det samfunnsøkonomiske overskuddet er positivt, dvs at arealet AEF er større enn arealet BDF.
- c) For hver husholdning er vanngebyret (tilnærmet) uavhengig av eget forbruk. På marginen er prisen lik null, noe som fører til overforbruk av vann ($x = A$). Effektivitetstapet er illustrert i figurvedlegget. Vanngebyr per husstand er gitt ved $\frac{C_0 + cA}{N}$, der N er antall husstander i kommunen.
- d) En bedre gebyrpolitikk forutsetter at vannforbruket i den enkelte husstand kan måles, dvs at det installeres vannmålere. Med dette utgangspunkt kan det diskuteres todelt tariff (pris på marginen lik c og et fast beløp $\frac{C_0}{N}$ for å dekke faste kostnader) eller gjennomsnittskostnadsprising. Gjennomsnittskostnadsprising vil ikke nødvendigvis være bedre enn dagens gebyrpolitikk.

OPPGAVE 3

c)

